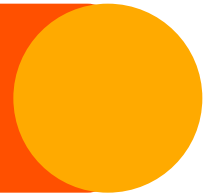

Hilfertsheem

COLLEGE

Protocol Dyslexie

Inleiding

In het dyslexieprotocol beschrijven we hoe we op het Hilfertsheem College leerlingen met dyslexie begeleiden en welke ondersteuning en voorzieningen er voor hen zijn. Ook omschrijven we hoe de signalering van dyslexie en de eventuele vervolgstappen zijn georganiseerd.

Het dyslexieprotocol is bedoeld om leerlingen, hun ouders en alle lesgevers en begeleiders te informeren over het beleid rondom dyslexie op school.

We streven er op het Hilfertsheem College naar om de dyslexiebegeleiding zoveel mogelijk in de les te laten plaatsvinden. Er is een positieve, accepterende houding m.b.t. dyslexie en dyslectische leerlingen door gehele schoolorganisatie.

Het streven is samen met de leerling naar oplossingen te zoeken, waarbij de leerling medeverantwoordelijk is voor zijn leerontwikkeling en de omgang met zijn leerproblematiek. We kijken naar de individuele behoefte van elke leerling en hebben als doel om dyslectische leerlingen, al dan niet met hulpmiddelen, te leren omgaan met hun leerproblematiek zodat zij zelfstandig en succesvol de opleiding die bij ze past op het Hilfertsheem College kunnen voltooien.

Het dyslexieprotocol van het Hilfertsheem College is gebaseerd op het protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs van Masterplan Dyslexie uit 2013.

Definitie dyslexie

In dit dyslexieprotocol gaan we uit van de definitie van dyslexie zoals die wordt omschreven in het protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs van Masterplan uit 2013.

“Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau.”

In veel gevallen wordt dyslexie gediagnosticeerd op de basisschool. Toch wordt dyslexie ook regelmatig onderkend in het voortgezet onderwijs als leerlingen moderne vreemde talen gaan leren en complexere teksten tegenkomen.

Aanwijzingen voor dyslexie zijn het achterblijven van het spellings- en leesniveau ondanks extra instructie en begeleiding.

Dyslectische leerlingen in het vo hebben moeite met bijvoorbeeld:

- Snel en accuraat lezen, als lezen veel aandacht en inspanning vraagt is tekstbegrip vaak moeilijk.
- Snel en accuraat schrijven of aantekeningen maken.
- Spellings, zowel in het Nederlands als in de Moderne vreemde talen.
- Onthouden van de nieuw geleerde woorden ondanks veel inspanning.
- Het afleiden van woordbetekenissen en spellingen.
- Leggen van de relatie tussen spelling, grammatica en betekenis.
- Plannen en gestructureerd uitvoeren van taken.

Dyslexieverklaring

Een leerling met dyslexie is een leerling bij wie officieel dyslexie is vastgesteld door een erkend deskundige (een GZ-psycholoog of orthopedagoog met minimaal een BIG-registratie).

Deze deskundige zal een dyslexieverklaring opstellen waarin handreikingen staan voor de begeleiding van de leerling.

Een dyslexieverklaring heeft een levenslange geldigheidsduur. Een kopie van de dyslexieverklaring moet in het leerlingdossier in Somtoday zijn opgenomen.

De dyslexieverklaring is noodzakelijk om gebruik te mogen maken van de faciliteiten binnen het Hilfertsheem College en van de wettelijke examenfaciliteiten voor dyslectische leerlingen.

Dyslexieondersteuning

De remedial teachers zijn de dyslexiecoördinatoren binnen de school. Zij hebben aan het begin van het schooljaar contact met alle leerlingen met dyslexie. Zij geven de faciliteitenkaarten uit, geven instructie over het de ondersteunende software van Read & Write en verzorgen jaarlijks een voorlichting voor de ouder(s)/verzorger(s) van de leerlingen met dyslexie of TOS

Het uitgangspunt is dat de begeleiding van leerlingen met dyslexie zoveel mogelijk binnen de klas plaatsvindt waarbij de vakdocent met zijn didactiek rekening houdt met de leerlingen met dyslexie.

Mocht een leerling toch extra ondersteuning nodig hebben voor een bepaald vak of vaardigheid dan zal deze eerst steunles ontvangen van de vakdocent. Als deze ondersteuning niet voldoende is kan de leerling aangemeld worden voor een periode RT (remedial teaching).

Aanmelding voor RT verloopt altijd via de mentor en/of vakdocent.

Leerlingen met dyslexie krijgen op het Hilfertsheem College een faciliteitenkaart waarop staat van welke faciliteiten ze gebruik mogen maken. Deze kaart is persoonsgebonden en wordt elk schooljaar vernieuwd. De kaart wordt in overleg met leerling ingevuld. De leerling dient deze kaart tijdens alle toetsen op tafel te leggen. De faciliteitenkaart kan recht geven op de onderstaande voorzieningen:

- Extra tijd bij toetsen

De reguliere toetsen tijdens een lesuur van 60 minuten hebben een tijdsduur van maximaal 40 minuten, zodat de leerling met tijdverlenging (20%) de toets kan afmaken binnen het lesuur.

- Gebruik Read & Write tijdens lessen en toetsen

Leerlingen met dyslexie krijgen het gebruik van de compenserende software van Read & Write aangeboden. De meest gebruikte functie van Read & Write is het laten voorlezen van tekst, maar er zijn veel meer ondersteunde functies die zorgen dat leerlingen efficiënter werken en zich beter kunnen focussen op tekstbegrip, bijvoorbeeld het maken van een woordenlijst met betekenis en afbeelding door middel van markeerstiften.

Op het Hilfertsheem worden de meeste toetsen digitaal afgenomen waardoor de voorleesfunctie altijd makkelijk te gebruiken is. De remedial teachers installeren de software en geven uitleg hoe het programma gebruikt kan worden.

- Gebruik van Claroread

Claroread wordt ingezet voor toetsen die op papier worden gemaakt en voor de schoolexamens. Omdat er bij Read & Write in een online omgeving wordt gewerkt kunnen we dit ondersteuningsprogramma niet inzetten voor schoolexamens.

Als de leerlingen Claroread willen gebruiken krijgen ze voor die toets een laptop van school waarop het programma is geïnstalleerd.

- Het gebruik van spellingscontrole bij toetsen.

- Geen onverwachte leesbeurten tijdens de les.

Dyslectische leerlingen krijgen geen onverwachte voorleesbeurten tijdens de les.

De meeste leerlingen met dyslexie hebben veel moeite met het hardop lezen van teksten, vooral als ze onverwacht een beurt krijgen. Indien nodig kan aan de leerling de mogelijkheid gegeven worden om de leesbeurt van tevoren (thuis) voor te bereiden.

- Aangepaste normering bij de talen

Bij leerlingen met dyslexie hanteren wij een aangepaste normering voor spelfouten.

Nederlands: spelfouten worden niet meegerekend bij lees en grammaticatoetsen. Spellingstoetsen zijn handelingsdelen en mogen herkanst worden.

Bij schrijftoetsen en presentaties mag er gebruik worden gemaakt van spellingscontrole.

Engels en Duits: spelfouten worden voor de helft meegerekend.

- In uitzonderlijke gevallen kan het nodig zijn om mondeling te overhoren i.p.v. schriftelijk.

- RT Engels leerjaar 1

In de eerste periode van het schooljaar krijgen alle leerlingen met dyslexie uit leerjaar 1 drie RT-lessen Engels. Het doel is om leerlingen op een rustig tempo kennis te laten maken met Engels. De leerlingen krijgen handvatten voor lastige situaties rondom dyslexie en Engels. Risico op uitval wordt zo beperkt en de RT'er krijgt inzicht welke leerlingen verdere ondersteuning nodig hebben.

De leerling heeft naast het recht op faciliteiten ook plichten. Wij verwachten als school dat de dyslectische leerling actief meedoet tijdens de lessen en het huiswerk maakt en leert. De leerling toont motivatie en betrokkenheid tijdens de steun- of RT-lessen en vraagt om hulp aan docenten of RT'ers indien gewenst. De leerling zoekt actief contact met de docenten over aanstaande toetsen zodat er bij de toets voorleessoftware aanwezig is.

Dyslexie en eindexamen

De diagnose dyslexie geeft, volgens artikel 55 van het Eindexamenbesluit en artikel 19 van het Besluit Staatsexamens 1978, de leerling meer tijd bij toetsen tijdens het Schoolexamen en het Centraal Schriftelijk Examen. Andere faciliteiten zijn ook mogelijk. Hierin worden de richtlijnen van het Ministerie van O&W gevolgd.

Regels voor leerlingen met dyslexie bij de PTA-toetsen en het Centraal Schriftelijk Eindexamen:

- Tijdverlenging van 30 minuten.
- Gebruik maken van voorleesprogramma Claroread.
- Tijdverlenging bij de voorbereiding van mondelingen
- Leerlingen op BB en BK maken het centraal examen voor de theoretische vakken digitaal in Facet. Bij de digitale examens in Facet is spraaksynthese ingebouwd. De school legt vast wie deze voorziening mag gebruiken.
- TL leerlingen ook gebruik kunnen maken van spraaksynthese. Tijdens de centrale examens (zij maken deze op papier) wordt er een laptop met daarop spraaksynthese klaargezet voor deze leerlingen.
- Daarnaast mogen leerlingen met dyslexie gebruikmaken van de computer om te schrijven, waarbij de spellingscontrole mag worden gebruikt.

Voor meer en actuele informatie over de examenregelingen voor dyslectische leerlingen in de bovenbouw verwijzen we naar www.examenblad.nl

Dispensatie moderne vreemde taal

Dispensatie aanvragen voor een moderne vreemde taal is op het Hilfertsheem College bij hoge uitzondering mogelijk voor het vak Duits voor leerlingen in het 2e jaar op kader niveau. De afspraak is dat een eventuele dispensatie aangevraagd kan worden na de kerstvakantie en in het geval van verleende dispensatie de leerling tijdens de lesuren van Duits op school aanwezig is en onder toezicht werkt aan een ander vak. Dispensatie wordt alleen verleend als de leerling dermate vastloopt bij het vak Duits dat dit ten koste gaat van andere resultaten of welbevinden. In het geval van dispensatie ondertekenen ouders, leerling, teamleider en mentor een contract.

Duits wordt vanaf leerjaar 2 aangeboden. Vanaf leerjaar 3 is het wel mogelijk om Duits als vak te laten vallen als dat in de profielkeuze past. Engels is een verplicht eindexamenvak.

Dyslexiescreening

Signalering

In september van elk schooljaar worden bij alle brugklasleerlingen de signaleringstoetsen lezen, spelling en rekenen afgenomen.

Aan de hand van de resultaten van de signaleringstoetsen bepalen de RT'ers welke leerlingen verder onderzocht moeten worden. Bij deze leerlingen worden vervolgens verder toetsen afgenomen. Namelijk voor spelling een PI-dictee en voor lezen een EMT (één minuut toets) en de Klepel (pseudowoorden).

Samen met de gegevens van bovenstaande toetsen, informatie van de basisschool en vakdocent worden leerlingen geselecteerd voor RT spelling.

De leerlingen worden ingedeeld in groepjes van maximaal drie leerlingen. Deze groepjes krijgen acht lessen spelling (van één lesuur per week) waarin de belangrijkste spellingsregels worden behandeld en geoefend.

Na het afronden van deze lessen wordt na enkele weken opnieuw getoetst. Mocht er geen of weinig vooruitgang zichtbaar zijn dan wordt

de DST (Dyslexie Screening Test) afgenomen om te onderzoeken of er aanwijzingen zijn voor eventuele dyslexie.

Als er aanwijzingen zijn voor eventuele dyslexie blijken dan worden ouders geïnformeerd en wordt een eventuele doorverwijzing voor een dyslexieonderzoek met de ouders besproken.

Als na verder onderzoek (extern door een daarvoor bevoegde deskundige) dyslexie is vastgesteld, heeft de leerling op grond van zijn/haar dyslexieverklaring recht op de faciliteiten die in dit dyslexieprotocol zijn vastgelegd.

Contactpersonen

Remedial Teachers: Elise de Kroon en Rosanne Rijkers
Examencommissaris: Rosemarijn Bond